

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku A. M.
przy uczestnictwie B. M.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 stycznia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt V Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawcy A. M. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt V Ca [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹§ 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych

przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49,

z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.).

Skarżący przedstawiając uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w kontekście zarzucanego naruszenia prawa procesowego i materialnego oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie wykazał, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi efekt ewidentnych błędów w zakresie wykładni prawa i w konsekwencji jest oczywiście nieprawidłowe, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

Wnioskodawca formułując zarzut naruszenia art. 250 § 1 k.p.c. wskutek niewystąpienia przez Sąd do Banku o przekazanie dokumentu dotyczącego wysokości wkładu mieszkaniowego przed zawarciem związku małżeńskiego, pominął okoliczność, iż Bank ten w odpowiedzi na wezwanie Sądu Rejonowego w piśmie z dnia 2 października 2012 r. podał, iż nie może udzielić żądanych informacji, gdyż rachunek oszczędnościowy książeczki mieszkaniowej wnioskodawcy został zamknięty w 1990 r., zaś okres archiwizowania dokumentacji z tym związanej, wówczas wynosił 5 lat, licząc od momentu likwidacji książeczki (k. 265, 277). Ponadto w kontekście zarzutu naruszenia art. 33 pkt 1 k.r.o. przez pominięcie nakładu wnioskodawcy na majątek wspólny z majątku osobistego w postaci premii gwarancyjnej uzyskanej na sfinansowanie remontu wspólnego mieszkania z książeczki mieszkaniowej, na której wkład został zgromadzony przed zawarciem małżeństwa, trzeba podnieść, że w uzasadnieniu do wyroku z dnia 9 kwietnia 1997 r. Sąd Najwyższy, III CKU 10/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 132, wyjaśnił, że dochód z premii gwarancyjnej uzyskanej z likwidacji książeczki mieszkaniowej jednego z małżonków w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, wchodzi do majątku wspólnego. Wypłata premii gwarancyjnej następowała ze środków budżetu państwa.

Naruszenie przez sąd drugiej instancji art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. może wyjątkowo stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną wtedy, gdy wskutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu, zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2005 r., IV CK 122/05 nie publ., z dnia 28 listopada 2007 r., V CSK

288/07, nie publ, z dnia 21 lutego 2008 r., III CSK 264/07, OSNC –ZD 2008 Nr D, poz. 118). Wbrew stanowisku skarżącego uzasadnienie zaskarżonego postanowienia zawiera wszystkie elementy konstrukcyjne wymagane przez przepisy art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Nie może być mowy o nakładzie wnioskodawcy na majątek wspólny z jego majątku osobistego w postaci wartości spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr [...] położonego w W. przy ul. O., które zostało nabyte w dniu 4 sierpnia 1994 r. od matki wnioskodawcy do majątku wspólnego na podstawie umowy sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego. Przed nabyciem tego lokalu strony zamieszkiwały w lokalu nr 6 przy ul. O. w W. na podstawie przydziału kwaterunkowego. Jakkolwiek wskazana w umowie sprzedaży cena nie została przez uczestniczkę i wnioskodawcę uiszczona sprzedającej, to podkreślić należy, że matka wnioskodawcy w zamian za zbyty lokal uzyskała przydział na lokal kwaterunkowy dotychczas zajmowany przez wnioskodawcę i uczestniczkę. W świetle wówczas obowiązującego art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. (j. t. Dz. U. 1987, nr 30, poz.165, ze zm.) zamieniany lokal kwaterunkowy był objęty tzw. przymusową wspólnością majątkową wnioskodawcy i uczestniczki.

W konsekwencji podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 33 pkt 2 k.r.o. uznać należy za oczywiście bezzasadny, skoro podstawa zawarcia umowy sprzedaży przedmiotowego lokalu (w istocie zamiana praw do lokali) oraz wyraźne wskazanie w tej umowy zarówno wnioskodawcy, jak i uczestniczki jako nabywców na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej, nie pozwala na zakwalifikowanie tej umowy jako darowizny uczynionej na rzecz wnioskodawcy przez jego matkę. Nie ma znaczenia dla oceny przynależności majątkowej nabytego przez małżonków prawa do lokalu okoliczność, iż matka wnioskodawcy nie realizowała roszczenia o zapłatę określonej w umowie ceny. Jest to bowiem zagadnienie dotyczące wykonania zobowiązania ze stosunku prawnego pomiędzy matką wnioskodawcy a uczestniczką i wnioskodawcą. Na marginesie wskazać należy, że z uwagi na nabycie przez małżonków prawa do tego lokalu spółdzielczego w ramach tzw. rynku wtórnego, nie miał zastosowania w tym przypadku wówczas obowiązujący art. 215 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze.

Rozstrzygnięcie kwestii uzyskiwania przez uczestniczkę dochodu ze stanowiącego jej majątek osobisty gospodarstwa rolnego również nie daje podstaw do uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną. W aktach znajdują się dowody dotyczące tego dochodu (k. 184-186, 408), zaś sądy *meriti* analizując wysokość tych dochodów uznały, że zostały one spożytkowane na bieżące potrzeby rodziny. Natomiast wnioskodawca nie wykazał, iż Sąd drugiej instancji naruszył w tym przypadku w sposób oczywisty prawo procesowe i materialne.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.